

konda. Just õpetajatega sagedane kokupuutumine avaldas minus teatud au-

– nimelt nii Nõmme vabatahtliku tuletõrje kui ka tuletõrje Harjumaa bri-

ülemisel korrusel oli kantsleji ja all olid eluruumid. Uksed olid koguduselikkme-

kus lõpetas ta aastal 1978, viis aastat hiljem suikus ta viimsele unele.

Betoonist Vabaduse puiestee – 80

2. osa

(algus Nõmme Sõnumites nr 18, 13. oktoober 2017)

UNO TRUMM
ajaloolane

Teedeministeriumi maanteede valitsuse ja Nõmme linnavalitsuse koostöös sündis plaan katta 6,6 kilomeetri pikkune tänav viie meetri laiuse tsementbetoonkattega. Esimene eraldas selleks majandusaastal 1935/36 52 000 krooni ning teine ostis Port-Kunda tsementdivabrikult 3400 tünni tsementi soodushinnaga 5,75 krooni (franko Rakvere raudteejaam) ja asus töid korraldama. Mais ja juunis 1935 valmis tee Tallinna-poolses otsas 902,2 meetri pikkune lõik alates Männiku teest. Tee, mille servadesse paigaldati lisaks poolmeetrised klompkividest ribad, ehitati insener Ants Esko juhtimisel varsemale killustikalusele kahe 6 cm pikkuse kihina, mis tambiti tampimismasinaga Dingler. Selleks et kihid omavahel nakkuks, ehitati nad üksteise järel. Juhul kui see polnud võimalik, rehitseti enne pealiskihhi asetamist aluskihi pind karedaks ja kasteti tsemendipiimaga. Lisaks valmistati 6 mm pakusest armatuurrauast 5–7 cm pikku-

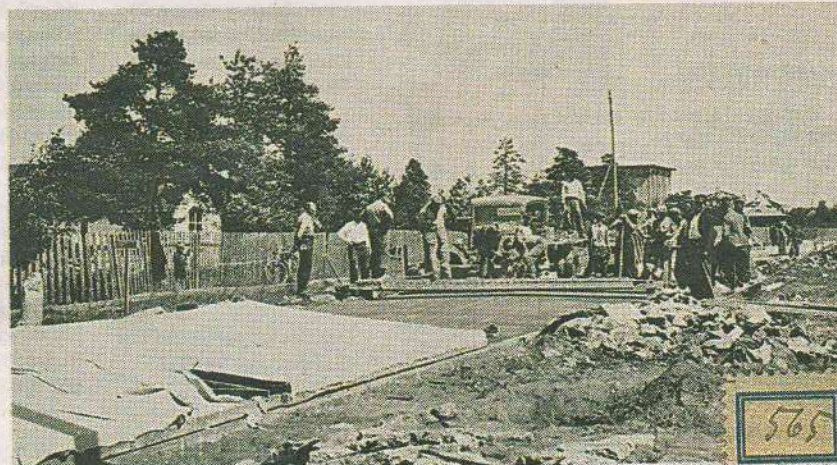

FOTO: TALLINNA LINNAMUSEUM

Vabaduse puiestee ehitamine.

sed naelad, mis löödi – 4–8 tükki ruutmeetri peale – poolest saadik aluskihise. Need abinõud alati siiski ei toimunud, sest teel oli lõike, millest ülesõidul oli kosta kihtide mitterakkumisele viitavat kobinat.

17. juulil 1935 avati Vabaduse puiestee vastvalminud osa liikluseks. Päevaleht kirjutas: «Hommiuks kõrvaldati sõiduteelt tõkkepukid ning autod, omnibused ja vankrid vurasid pikki ideaalselt siledat ja sirget teed Vabaduse puiesteed. Valminud teosa on kahtlemata parim ja siledam tee pealinna ümbruskonnas.»

Kuulnud Vabaduse puiestee ehitamisest, tegi Riigi Põlevkivitööstus omalt poolt maanteede valitsusele ettepaneku, millest oli raske keelduda. Kuigi tsementbetoonkatte ruutmeeter maksis 4,75 krooni ja asfaltbetoonkate 5,90 krooni, pakuti maanteede valitsusele hinda 4,70 krooni. Seepeale katkestati 15. juunil senine tee-ehitus Palli ja Side tänava vahel ning Riigi Põlevkivitööstus rajas sealt 545 meetri pikkuse asfaltbetoonist teelõigu kuni Valdeku tänavani. Töö tehti oktoobris, ebasoodsates ilmaoludes, maanteede valitsuse nõutud tehnilisi tingimusi eirates.

Samal ajal rajati ka betoonist 1019 meetri pikkune teelõik Vabaduse puiestee Pääsküla-poolses otsas. Maanteede valitsusega lepiti kokku, et kasutamata tsemendi (1040 tünni) riknemise vältimiseks võtab linn 15 000 krooni laenu, ehitab tee valmis ning saab laenuraha ühes protsentidega järgmisel aastal tagasi. Kuna tee ehitati otse liivaalusele, oli selle alumise betoonikihi paksus 12 cm ja ülemisel kihil 6 cm. Et tee läbis kohati turbapinnast, pandi betooni tugevdamiseks sellesse kaks 6 mm läbimõõduga terasvarbadest armatuurvõrku. Neist esimene aluskihti 4 cm kõrgusele ning teine pealiskihhi, 2 cm kõrgusele aluskihhist.

Majandusaastal 1936/37 tegid Nõmme linnavalitsusele Vabaduse puiestee lõplikuks väljaehitamiseks oma ettepanekud nii Riigi Põlevkivitööstus kui ka AS Betoon. Kuna ühe ruutmeetri tsementbetoonkatte üldkulud (ehitamine ja hooldus) olid odavamad kui asfaltbetoonkatte puhul, otsustas maanteede valitsus rahastada 3610-meetrise betoonkattega ja 489-meetrise asfaltbetoonkattega teelõigu ehitust. Viimane rajati Pärnu maanteelt silikaadivabriku juurest kuni betoonteeni.

Järgneb

Keskraamatukogu kingib esimese klassi lastele raamatu

Tallinna keskraamatukogu kingib igale sügisel Tallinnas esimesse klassi läinud lapsele raamatu. Sellist kingitust tehakse juba kümnendat aastat. Sel aastal saavad koolijärgsed kingiks lasteraamatu «Kooliraamat», mille on kirjutanud Indrek Koff ja illustreerinud Marja-Liisa Plats. Keskraamatukogu direktori Kaie Holmi sõnul on keskraamatukogu 2007. aastal algatatud raamatute kinkimise projekti eesmärk tagada, et Tallinna koolide 1. klasside lapsed on koos õpetajatega läbi käinud tee koolist lähimasse raamatukokku ning koos on õpitud tundma raamatukogu teenuseid.

Esimesi klasse oodatakse alates novembrist raamatuid kätte saama koolile lähimasse keskraamatukogu teenindusosakonda või haruraamatukokku. Tuleku aja lepivad koolidega kokku raamatukoguhoidjad. (NS)

Õhksoojustpumpade keemiline pesu

AI AUTOHOOLDUS

SÕIDUKITE REMONT,
HOOLDUS- JA REHVITÖÖD

Salve 2, Nõmme linnaosa, Tallinn

Broneeri aeg:

**LAURI KREEK
MASSAAŽ**

56 959 081

lauri.kreek@amail.com

PRISMA
KINNISVARAD
EST. 1995

KINNISVARA OST, MUUK, UUR, HINDAMINE
ESIMENE KONSULTATSIOON TASUTA
AINUSESHINDUSLEPINGUGA HINDAMISAKT TASUTA
PROFESSIONAALSSED PILDID SINU KODUST TASUTA

VÕTKE ÜHENDUST JA KÜSIGE LISA!

Roland Kore